

Stichting Pensioenfonds Koninklijke Cosun

Van **NU** naar **LATER**

NR. 35
oktober 2022

Het pensioenfonds vraagt jouw mening:
Doe mee aan het deelnemersonderzoek!

Kennismaken met Dick Kamp:
Onze nieuwe sleutelfunctiehouder risicobeheer

Scheiden & pensioen:
"Als je iets goed wilt regelen, doe het dan van tevoren"

Grote veranderingen

Inmiddels is het helaas niet meer weg te denken uit het nieuws: de oorlog in Oekraïne. De oorlog kent grote maatschappelijke, persoonlijke en economische gevolgen. In Nederland zorgen hoge energierekeningen voor flinke prijsstijgingen. Dit is voor veel mensen een bittere pil.

Wat betekent deze situatie voor je pensioen? Zoals ik in mijn vorige column opmerkte richten pensioenfondsen hun vizier op de lange termijn. Terwijl we je pensioen voor de toekomst opbouwen, houden we er rekening mee dat het onderweg economisch mee én tegen kan zitten. Natuurlijk sturen we op de korte termijn bij als dat nodig is. Maar in principe 'horen' dit soort economische tegenvallers erbij. Wij doen er alles aan om nu en in de toekomst goed voor jouw pensioen te zorgen, zo betaalbaar en duurzaam als het kan. Ook tijdens grote veranderingen.

Zo'n grote verandering is soms ook dichterbij huis: we staan voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Of de wet er dit najaar definitief komt of niet, dat is nog even afwachten. Maar het nieuwe stelsel komt er. Op pagina 3 vertelt voorzitter Wilfert van Veldhoven ons hoe ver Pensioenfonds Cosun is met alle voorbereidingen. Vooruitlopend op de komst van het nieuwe pensioenstelsel versoepelde de overheid per 1 juli jl. de wettelijke regels voor het verhogen van de pensioenen (toeslag verlenen). Het bestuur onderzoekt wat de effecten hiervan zijn op de korte en de lange termijn. Op pagina 8 lees je meer.

Met grote veranderingen, maar óók als er eigenlijk niet zoveel lijkt te veranderen, is er veel te vertellen over je pensioen. Hoe we dit aanpakken, horen we van onze nieuwe voorzitter van de Communicatiecommissie, Willem van den Nieuwenhof op pagina 14.

Inmiddels hebben we al het een en ander bereikt op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen. Op pagina 12 lees je een samenvatting van het verslag Maatschappelijk Verantwoord Beleggen over 2021.

Ook in je persoonlijk leven kan er iets veranderen. Op pagina 6 lees je wat er met je pensioen gebeurt als je gaat scheiden.

Op Mijnpensioenoverzicht.nl kun je terecht voor meer inzicht in je pensioen en hoe veranderingen voor je pensioen uitpakken (pagina 16).

Veranderingen horen erbij, al presenteren ze misschien een flinke uitdaging. Met alle voorbereidingen en positieve veranderingen voor ons fonds heb ik er vertrouwen in dat we deze uitdagingen prima het hoofd kunnen bieden.

Stefan Bierhoff

Senior Beleidsadviseur

In dit nummer

Column Stefan Bierhoff	2
Pensioenakkoord: een update van de Regiegroep WTP	3
Even kennismaken met Dick Kamp	5
Scheiden & pensioen	6
Onderzoek toeslagverlening	8
Van de bestuurstafel	9
Berichtenbox	10
Deelnemersonderzoek 2022	11
Goed op weg: maatschappelijk verantwoord beleggen	12
Communicatie vanuit het pensioenfonds	14
Check je pensioen	16

Colofon

Van NU naar LATER is een uitgave van Stichting Pensioenfonds Koninklijke Cosun. Het bestuur van het pensioenfonds is verantwoordelijk voor de uitgave van het bulletin, maar draagt geen verantwoordelijkheid voor de in het bulletin gedane uitspraken van geïnterviewde personen van andere organisaties. Het bulletin wordt verspreid onder actieve deelnemers en gepensioneerden van het pensioenfonds Cosun in een oplage van ca. 3400 exemplaren.

Redactie: Communicatie Montae & Partners, Rijswijk

Coverfoto: Joyce de Vries

Foto pagina 11: Michel Heerkens

Overige fotografie: privébeelden en stockfoto's
Vormgeving en druk: SMG Groep

Voor reacties over het bulletin:

Stichting Pensioenfonds Koninklijke Cosun

Postbus 3411, 4800 MG Breda

T: 076 530 34 10

E: Pensioenbureau@cosun.com

Voor vragen over uw pensioen:

Appel Pensioenuitvoering B.V.

Postbus 30396, 1303 AJ Almere

T: 085 – 2104133

E: pfcosun@appelpensioen.nl

Een update vanuit de Regiegroep WTP

Pensioenakkoord

In de afgelopen Pensioenbulletins hebben we je steeds geïnformeerd over de ontwikkelingen rondom het Pensioenakkoord. In de vorige uitgave kon je lezen over het wetgevingsproces, de werkzaamheden van de regiegroep en de planning voor de pensioenregeling van Cosun. In dit nummer vertellen we je wat we de afgelopen maanden hebben gedaan en wat er voor de komende tijd op de planning staat.

De eerste fase: oriëntatie en verkenning

Het doel van sociale partners (de werkgever samen met de vakbonden) is om per 1 januari 2025 een nieuwe pensioenregeling in te voeren. Maar om afspraken te kunnen maken over die nieuwe regeling, moeten zij wel goed weten waar het over gaat. De afgelopen tijd is de regiegroep dan ook al meerdere keren bij elkaar gekomen. Doel van die bijeenkomsten was om de materie goed te kunnen doorgronden. Welke pensioenregelingen zijn er, wat zijn de kenmerken van en overeenkomsten en verschillen tussen deze pensioenregelingen? En wat gebeurt er met bijvoorbeeld de hoogte van het pensioen als je aan bepaalde (beleids)knoppen draait? Aan de hand van de gegevens van een gemiddeld fonds heeft de regiegroep verschillende mogelijkheden verkend.

Resultaten van het onderzoek naar de pensioenregeling

Ook heeft de regiegroep onderzocht wat de deelnemers, voormalig deelnemers en pensioengerechtigden belangrijk vinden in hun pensioenregeling. Uit het onderzoek kwam naar voren dat de meerderheid

solidariteit belangrijk vindt: het samen regelen van pensioen. Deze solidariteit lijkt het beste te passen in de solidaire pensioenregeling. En minder bij de andere mogelijkheid, de flexibele regeling. Daarin ligt meer de nadruk op het individuele resultaat van je pensioen.

Vorbereiding eerste besluitvorming

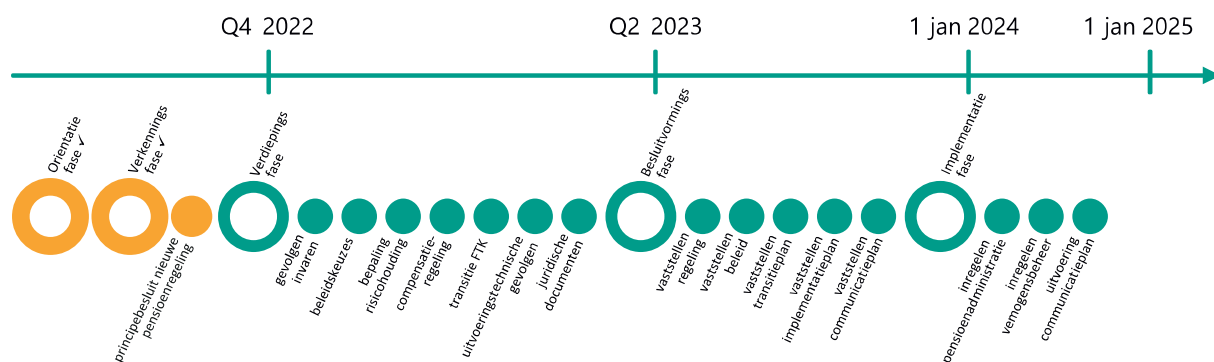
De verkenningfase wordt nu afgerond. De afronding vindt momenteel plaats door het nemen van een principebesluit door sociale partners. Welke pensioenregeling heeft de voorkeur van de sociale partners? En zijn ze ook van plan om de al opgebouwde pensioenaanspraken en de ingegane pensioenen mee te nemen in de nieuwe pensioenregeling (ook wel "invaren" genoemd)?

De regiegroep heeft alle informatie die benodigd is voor deze besluitvorming in de afgelopen weken voorbereid en opgesteld. De regiegroep geeft een advies aan de sociale partners over de keuze voor de nieuwe regeling en over invaren. Ook stelt de regiegroep een beoordelingskader voor de sociale partners op. Met dat beoordelingskader kunnen de sociale partners de nieuwe pensioenregelingen beoordelen.

Goed om te weten: de regiegroep neemt zelf geen besluiten, maar doet alleen voorbereidend werk. De sociale partners zijn degenen die uiteindelijk samen afspraken maken over de inhoud van de nieuwe pensioenregeling.

Wil je meer weten over de uitkomsten van het onderzoek? Scan de QR-code ►

pensioenfondscosun.nl/uitkomsten-onderzoek-pensioenregeling

Principebesluit sociale partners

Met bovengenoemd beoordelingskader kunnen sociale partners een zogenoemd principebesluit nemen. De wetgeving is nog niet definitief, dus er kan ook nog geen definitief besluit worden genomen. Veranderingen in de definitieve wet- en regelgeving kunnen het definitieve besluit namelijk nog beïnvloeden.

Wat is de regiegroep, en wat doet deze?

In de regiegroep werken vertegenwoordigers van de sociale partners en Pensioenfonds Cosun samen aan een nieuwe regeling voor jou. De regiegroep komt één keer per maand bij elkaar en overlegt dan over de verschillende stappen van het traject. De regiegroep neemt zelf geen besluiten, maar bereidt deze wel voor voor de sociale partners of het pensioenfonds. In de regiegroep zitten:

- Het dagelijks bestuur van het pensioenfonds
- De adviseur van het pensioenfonds
- De adviseur van de werkgevers
- De adviseur van de vakorganisaties
- De twee senior beleidsadviseurs van het bestuursbureau

Het definitieve besluit wordt pas in de loop van 2023 genomen. Het principebesluit is van belang voor de verdere uitwerking van de nieuwe pensioenregeling. Het principebesluit wordt dit najaar genomen. Hierbij geven sociale partners ook aan of zij de intentie tot invaren hebben. Deze intentie is nodig voor een mogelijk besluit over extra toeslagverlening. Op pagina 8 in dit Pensioenbulletin vertellen we je meer over deze mogelijkheid voor extra toeslagverlening.

Volgende stap: verdieping

De regiegroep is gestart met de verdiepende fase. Deze fase loopt door tot in 2023. In deze fase gaat de regiegroep verder aan de slag met de inhoud van de regeling. Waar tot nu toe naar het algemene plaatje is gekeken, maakt de regiegroep nu de vertaling naar Cosun. Er worden berekeningen gemaakt die specifiek gericht zijn op de (voormalig) deelnemers

en pensioengerechtigden van Cosun. Daarbij worden vragen gesteld als:

- op welke manieren wordt gebruik gemaakt van buffers en reserves?
- worden pensioenaanspraken en -rechten ingevaren?
- hoe hoog wordt de premie?
- hoe hoog wordt het nabestaandenpensioen?
- welke afspraken over compensatie worden gemaakt?

Een grote uitdaging: inzicht en samenhang

Door te kijken naar wat er gebeurt als je aan bepaalde knoppen draait, wil de regiegroep meer inzicht krijgen in de mogelijkheden van de regeling. Uiteindelijk wil de regiegroep weten welke afspraken moeten worden gemaakt om zo evenwichtig mogelijk de transitie naar de nieuwe regeling te maken.

Veel onderdelen van de nieuwe pensioenregeling hangen met elkaar samen. De regiegroep probeert deze onderlinge samenhang goed in beeld te brengen, zodat alle gevolgen goed kunnen worden beoordeeld. Aan de ene kant moet de regiegroep dus goed inhoudelijk op de hoogte zijn van de materie. Maar anderzijds moet de regiegroep ook het grote geheel zien en de bredere gevolgen van een besluit kunnen inschatten. Je moet als regiegroep dus steeds de juiste balans zien te vinden. Het is de uitdaging voor de regiegroep om ervoor te zorgen dat alle informatie beschikbaar is zodat de belangenafweging goed kan worden gemaakt.

Ook de planning is een uitdaging. De Wet toekomst pensioenen is immers nog steeds niet definitief. Bepaalde gegevens waar het pensioenfonds volgens de wet mee moet rekenen, zijn nog niet definitief. Dat maakt het nóg uitdagender. De regiegroep schaakt dus eigenlijk op meerdere borden tegelijk. En dat moet ook wel. Ze kunnen niet langer wachten met het onderzoek, want er is nog veel te doen. Op naar 2025!

Kijk voor meer informatie over de Wet toekomst pensioenen en de gevolgen voor jouw pensioenregeling op onze website.

Scan de QR-code ►

pensioenfondscosun.nl

Nieuwe sleutelfunctiehouder Risicobeheer

Even kennismaken met Dick Kamp

Op 1 juli van dit jaar startte Dick Kamp (59) als onze nieuwe sleutelfunctiehouder Risicobeheer. Hij volgt daarmee Linda Gastelaars op. Dick is Director Pension, Investment en Risk bij adviesbureau Milliman. Met zijn ervaring als registeraccountant, risicomanager en directeur van een ondernemingspensioenfonds is hij volgens ons geknipt voor deze functie. Graag stellen we hem aan je voor.

Dick legt uit wat hij doet: "Risicomanagement is heel belangrijk voor een pensioenfonds. Ik help het pensioenfonds om risico's in beeld te brengen en ik heb daarbij een begeleidende rol. Het pensioenfonds beheerst deze risico's vervolgens zelf. Het gaat om bekende en bestaande risico's, maar het kunnen ook nieuwe opkomende risico's zijn. Dan zoeken we uit hoe je daar het beste mee om kunt gaan. Verder kijk ik mee naar hoe het beter en efficiënter kan en hoe we ervoor kunnen zorgen dat er niets gemist wordt. Dat Pensioenfonds Cosun een ondernemingspensioenfonds is, maakt het voor Dick extra leuk. "Bij een ondernemingspensioenfonds ben je dicht bij de mensen dan bij andere pensioenuitvoerders of pensioenfondsen. Ik vind het geweldig om een bijdrage te leveren aan het pensioen van de deelnemers."

Landelijk

Dick woont in Beilen, Drenthe. "Ik woon in een buurt, zo noemen we dat hier. Het is lekker landelijk, we hebben ruimte om de deur. We houden geen dieren maar wel planten. Ik ben dan ook graag bezig in onze moestuin." Samen met zijn vriendin woont Dick in een wat ouder huis: "Ik ben het liefst bezig en klus veel zelf, ik werk graag met mijn handen. Er is hier altijd wel wat te doen. Zo heb ik laatst nog een mooie nieuwe slaapkamer gemaakt."

"Er is hier altijd wel wat te doen, ik werk graag met mijn handen en klus veel zelf"

Schaatsen

De drie kinderen van Dick zijn inmiddels het huis uit en er is nu tijd voor andere dingen. Dick houdt zich bezig met wielrennen en schaatsen. "Het schaatsseizoen begint binnenkort weer. In de zomer zit ik op de fiets en loop ik hard. Ik probeer veel te sporten, dat is wel belangrijk als je een kantoorfunctie hebt. Maar ik lees ook veel en ik werk in de tuin."

Steentje bijdragen

Dick is enthousiast over zijn eerste ervaringen bij Pensioenfonds Cosun. "Ik loop nog maar kort bij het fonds rond. Maar wat ik tot nu toe heb gezien is dat er een mooi team staat met leuke, gedreven en zorgvuldige mensen. Ik ben er trots op dat ik deel uit mag maken van dit team en mijn steentje kan bijdragen aan het pensioen voor alle medewerkers van Cosun."

Scheiden en pensioen

Ben je gelukkig met je partner, dan denk je liever niet aan scheiden. Toch kan er ooit een moment komen dat jullie besluiten om uit elkaar te gaan. Een relatiebreuk heeft meestal flink wat voeten in de aarde. Sociaal en emotioneel, maar ook praktisch en financieel. Uit elkaar gaan kan ook grote gevolgen hebben voor je pensioen. In dit artikel lees je waar je zeker aan moet denken.

Als je uit elkaar gaat en je bouwt pensioen op of hebt dat gedaan, dan geldt een aantal wettelijke regels voor je pensioen. Welke regels dit zijn, hangt af van de manier waarop je samen was. Er zijn regels voor wat er gebeurt bij einde huwelijk of einde geregistreerd partnerschap, en er zijn regels voor wat er gebeurt als je je samenlevingsovereenkomst beëindigt.

Als je je huwelijk of geregistreerd partnerschap beëindigt

In dat geval heeft je ex-partner recht op het volgende:

1. de helft van het ouderdomspensioen dat je opbouwde tijdens je huwelijk of geregistreerd partnerschap. Dit geldt ook andersom. Je krijgt dit verdeelde pensioen als je ex-partner met pensioen gaat en de scheiding binnen 2 jaar is gemeld aan de pensioenuitvoerder(s).
2. het deel partnerpensioen dat je opbouwde tot het moment van beëindiging van de relatie. Dit geldt ook andersom. Dit heet het bijzonder partnerpensioen. Na jouw overlijden keert het pensioenfonds dit levenslang uit aan je ex-partner.

Dit is de wettelijke regeling, maar hier mag je ook andere afspraken over maken. Deze moeten wel vastliggen in de huwelijkse voorwaarden of in het echtscheidingsconvenant.

Jij en je ex-partner hebben meerdere keuzes. Je kunt dus doen wat voor jullie situatie het best passend is.

Denk bijvoorbeeld aan de volgende mogelijkheden:

- Je spreekt af dat het ouderdomspensioen niet wordt verdeeld. Jullie houden allebei je eigen pensioen.
- Je spreekt af dat je het pensioen niet 50/50 verdeelt, maar in een andere verhouding.
- Je spreekt af dat je het verdeelde pensioen omzet naar een eigen pensioenaanspraak. Je ex-partner krijgt dan een eigen pensioenaanspraak, op eigen naam, ter waarde van het deel pensioen zoals je hebt afgesproken met je ex-partner. Je ex-partner krijgt dit pensioen zodra hij of zij de pensioendatum binnen onze pensioenregeling bereikt. Dit heet conversie. Het pensioenfonds mag dit verzoek afwijzen omdat dit complexiteit voor de pensioenadministratie met zich meebrengt. Na afwijzing blijft de overeengekomen verdeling wel geadmistreerd.
- Je doet niets. Hierdoor blijft de wettelijke regeling van kracht, maar regel je niets via het pensioenfonds. Je moet het deel van je partner later dus zelf aan hem of haar gaan uitkeren.

Pensioenverdeling kan grote gevolgen hebben voor je toekomstige financiële situatie en wij raden je aan hier deskundig advies bij te vragen.

Wil je meer weten over de wettelijke verdeling van pensioen bij scheiding? Ga hier naar website van de Rijksoverheid.

Scan de QR-code ►

rijksoverheid.nl

Marc: "Als je iets goed wilt regelen, doe het dan van tevoren"

Marc Augustijn (56) is inmiddels 10 jaar bij Cosun Beet Company in dienst en werkzaam als medewerker accounting. Hij ondervond aan den lijve wat een scheiding met je pensioen kan doen. Na 23 jaar huwelijk en 4 kinderen gingen hij en zijn vrouw uit elkaar. Zelf werkte hij 40 uur per week voor Cosun, zijn vrouw werkte 20-25 uur in de zorg. "Een scheiding is financieel een aardverschuiving. Mijn vrouw uitkopen uit het huis, partner- en kinderalimentatie betalen. We hebben ons financieel nooit zorgen hoeven maken, maar dat is nu anders. Een dag minder werken zit er niet meer in."

Pensioen verdelen

Tijdens de scheiding spraken Marc en zijn ex-vrouw een standaard verdeling van het ouderdomspensioen af. De helft van het tijdens het huwelijk opgebouwde ouderdomspensioen van Marc gaat nu vanaf zijn pensioendatum naar zijn ex-vrouw. En dat is best veel. Het verschil in opbouw tussen de pensioenregelingen van Marc en zijn ex-vrouw pakt helaas ook nadelig uit voor Marc. Marc: "Ik begrijp dat zij die vraag stelde. Ik vind het ook niet onterecht, zij heeft veel voor de kinderen gezorgd en ik begrijp die insteek. Het is nadelig voor mij, maar ik begrijp het wel."

Regel het van tevoren

Marc sluit af: "Iedereen hoopt eeuwig bij elkaar te blijven en daar ga je wel vanuit als je samen begint. Je verwacht dan, mocht je gaan scheiden, dat je er dan samen wel uit komt. Maar als de relatie vertroebeld is, is dat lastiger dan je denkt. Als je iets goed wilt regelen, doe het dan van tevoren. Achteraf is het nagenoeg onmogelijk."

Als je je samenlevingscontract beëindigt

Ga je uit elkaar nadat je hebt samengewoond? En had je een samenlevingscontract? Dan heeft je ex-partner geen recht op een deel van jouw ouderdomspensioen. Maar hij of zij heeft wél recht op het deel partnerpensioen dat je opbouwde tot het moment van beëindiging van de relatie. Ook hiervoor geldt dat het pensioenfonds dit levenslang uitkeert aan je ex-partner. Als je in het samenlevingscontract andere afspraken hebt gemaakt over het partnerpensioen, dan gelden die afspraken.

Waar moet je aan denken?

1. Zet pensioen op de agenda bij scheiding, einde geregistreerd partnerschap of einde samenlevingsovereenkomst. Maak samen goede afspraken over de verdeling van het pensioen.
2. Ga je scheiden of beëindig je je geregistreerd partnerschap? Meld dit dan binnen 2 jaar bij de pensioenuitvoerder(s), inclusief de afspraken over de verdeling. Gebruik hiervoor het formulier Mededeling van verevening pensioenrechten bij scheiding. Na de registratie van de scheiding in de Basisregistratie Personen, sturen wij je dit formulier toe. Daarnaast kun je dit formulier vinden op de website van de Rijksoverheid. Stuur je het formulier niet in, of doe je dit later, dan hoeft het pensioenfonds het verdeelde pensioen later niet rechtstreeks aan de ex-partner te betalen. Je bent dan zelf verantwoordelijk voor de uitbetaling van het afgesproken of wettelijk deel aan je ex-partner. Dit levert vaak vervelende situaties op, bijvoorbeeld als de relatie vertroebeld is of als een ex-partner naar het buitenland is verhuisd.
3. Woon je samen en heb je dit vastgelegd in een samenlevingscontract en gaan jullie uit elkaar? Meld dit dan bij ons. Zonder die melding weten wij niet dat je relatie is beëindigd. Na deze melding zetten wij het bijzonder partnerpensioen in onze administratie. Na jouw overlijden, keren wij het dan rechtstreeks aan je ex-partner uit.

Ga je trouwen of partnerschap registreren?

Denk ook aan je pensioen

Zet vooraf samen op een rij wat jullie beiden aan pensioen en individuele pensioen-spaarpotjes hebben staan. Je kunt ook al afspreken hoe je hier mee om wilt gaan als je uit elkaar gaat en dit vastleggen in huwelijkse voorwaarden of een contract.

Wil je meer weten? Ga dan naar het Pensioen 1-2-3 op onze website.

Scan de QR-code ►

pensioenfondscosun.nl/
pensioen-123

Mogelijk extra toeslagverlening?

Onderzoek toeslagverlening

De prijzen zijn gestegen...

Het zal je niet zijn ontgaan: de afgelopen tijd zijn de prijzen van veel producten flink gestegen. Krijg je een pensioenuitkering, dan kun je nu dus minder kopen met die uitkering. Het pensioenfonds kan, als de financiële situatie dit toelaat, door het verlenen van toeslagen (ook wel: indexatie) je pensioen (gedeeltelijk) mee laten stijgen met de prijsstijgingen.

...en daar mag het pensioenfonds iets aan doen....

Toeslag verlenen mag alleen volgens bepaalde regels die in de wet zijn vastgelegd. Per 1 juli 2022 zijn die regels tijdelijk versoepeld. Hierdoor mogen pensioenfondsen - onder bepaalde voorwaarden - eerder toeslag verlenen. Zo moeten de sociale partners bijvoorbeeld de intentie hebben om alle

Toeslagverlening: hoe zat het ook alweer?

Volgens de regels die nu gelden mag het pensioenfonds toeslag verlenen onder de volgende regels:

1. Bij een beleidsdekkingsgraad – dat is het gemiddelde van alle dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden - van minder dan 110% worden geen toeslagen gegeven.
2. Bij een beleidsdekkingsgraad tussen 110% en de grens voor toekomstbestendig indexeren wordt een gedeeltelijke toeslag gegeven.
3. Bij de grens voor toekomstbestendig indexeren of meer wordt een volledige toeslag gegeven.

Voor alle bovenstaande situaties geldt dat er niet meer toeslagen worden gegeven dan naar verwachting in de toekomst te realiseren zijn. Dit betekent dat het pensioenfonds ervan uit moet gaan dat de toeslag die in een bepaald jaar wordt gegeven, ook in de jaren daarna kan worden gegeven. Met andere woorden: het pensioenfonds moet zeker weten dat het genoeg geld heeft voor de toeslagverlening. De grens voor toekomstbestendig indexeren lag de afgelopen jaren rond de 125%. Gelet op de inflatiecijfers komt deze grens naar verwachting uit boven de 130%.

opgebouwde pensioenen mee te nemen naar de nieuwe pensioenregeling (dit noemen we ook wel invaren).

De wetgever heeft deze versoepeling doorgevoerd, vooruitlopend op de nieuwe regels die gaan gelden in de overgangperiode naar het nieuwe pensioenstelsel. In dit nieuwe pensioenstelsel hoeven pensioenfondsen minder reserves aan te houden. Deze reserves moeten ze aanhouden voor het opvangen van negatieve (beleggings)risico's. Door het verminderen van de reserves kunnen de pensioenen sneller meebewegen (omhoog, maar ook omlaag) met de economische ontwikkelingen.

...dus Pensioenfonds Cosun onderzoekt nu wat mogelijk is...

Pensioenfonds Cosun onderzoekt nu de mogelijkheden die de verruimde wetgeving biedt. Het bestuur doet dit als aanvullende vraagstelling in de ALM-studie, die in de zomer heeft plaatsgevonden.

In een ALM-studie kijkt het pensioenfonds of de beleggingen optimaal zijn afgestemd op de pensioenverplichtingen. En ook of de ambities van het fonds met

het gekozen beleid waar te maken zijn. Hierbij kijkt het pensioenfonds naar de korte- en langetermijneffecten van eventuele wijzigingen in het beleggingsbeleid, premiebeleid en het toeslagbeleid. Uitgangspunten hierin zijn de afspraken die bij de totstandkoming van de huidige pensioenregeling met de sociale partners zijn gemaakt.

...en neemt in het vierde kwartaal een besluit.

Het bestuur besluit, mede op basis van de resultaten van de ALM-studie, in het vierde kwartaal definitief:

- of het bestuur het toeslagbeleid aanpast; en
- of het bestuur gebruik maakt van de eenmalige mogelijkheid om de eerder verleende toeslag per 1 januari 2022 te verhogen.

Ook besluit het bestuur dan over de te verlenen toeslag per 1 januari 2023. Het bestuur gaat bij deze besluitvorming niet overhaast te werk. Pensioenfonds Cosun streeft naar zorgvuldige en evenwichtige besluitvorming, ook in het licht van de bestaande reglementen en afspraken.

Het besluit wordt op de website en in het eerstvolgende Pensioenbulletin nader toegelicht.

BESTUURSTAFEL

Van de bestuurstafel

Wil jij ook wel eens weten wat er zoal besproken wordt door het bestuur? Zo'n tien keer per jaar vergadert het bestuur over alles wat met jouw pensioen te maken heeft. Na elke vergadering plaatsen we een verslag ervan op onze website. Zo blijf je op de hoogte van de onderwerpen uit de bestuursvergadering en de besluiten van het bestuur.

Nieuwsgierig geworden? Scan hier de QR-code met je mobiel en neem direct een kijkje
Scan de QR-code ►

pensioenfondscosun.nl

Op weg naar meer
digitale communicatie

De Berichtenbox

Regelmatig ontvang je informatie van het pensioenfonds. Denk aan dit Pensioenbulletin, of aan je jaarlijkse pensioenoverzicht. Veel van die informatie krijg je op papier. Maar het kan ook anders! Uit het deelnemersonderzoek in 2019 bleek dat veel (voormalige) deelnemers en pensioengerechtigden graag meer communicatie via digitale weg willen ontvangen. Pensioenfonds Cosun is met deze wens aan de slag gegaan. En dat heeft geleid tot een nieuwe vorm van communiceren vanaf 1 januari 2023: via de Berichtenbox. Wat dit is en wat dit voor jou betekent, vertellen we je in dit artikel.

Wat is de Berichtenbox?

De Berichtenbox is je eigen persoonlijke digitale brievenbus. In deze brievenbus ontvang je digitale post van de organisaties waarvan jij hebt aangegeven dat deze je digitale post mogen sturen. De Berichtenbox is dus niet specifiek verbonden aan één organisatie (zoals de overheid of het pensioenfonds), maar kan door meer organisaties worden gebruikt. En vanaf 1 januari 2023 dus ook door Pensioenfonds Cosun.

Waarom kiest het pensioenfonds voor de Berichtenbox?

Via de Berichtenbox kan het pensioenfonds op een eenvoudige manier digitaal met je communiceren. Het pensioenfonds hoeft daarvoor geen administratie van emailadressen bij te houden. Dit doe je namelijk zelf

in de Berichtenbox. Verzending via de Berichtenbox is bovendien veiliger dan verzenden via e-mail. En ook scheelt het papier. Daarmee is het een duurzaam alternatief voor de huidige werkwijze.

Hoe werkt de Berichtenbox?

Stel het pensioenfonds wil jou je pensioenoverzicht sturen. Dat doet het dan door dit pensioenoverzicht digitaal te sturen naar jouw persoonlijke Berichtenbox. Je hebt hier alleen via DigiD (of een ander wettelijk/ Europees inlogmiddel) toegang toe. In deze Berichtenbox staat jouw eigen persoonlijke mailadres geregistreerd. Je ontvangt automatisch een mailbericht van de Berichtenbox dat er een document van Pensioenfonds Cosun voor je klaar staat. Met je eigen DigiD log je in in de Berichtenbox. Daar kun je

dan het pensioenoverzicht bekijken, archiveren of downloaden naar je eigen digitale omgeving.

Welke post ontvang je via de Berichtenbox?

Het pensioenfonds kan zelf kiezen welke post het digitaal wil sturen, en welke niet. Het pensioenfonds wil je graag in elk geval de wettelijk verplichte communicatie digitaal sturen. Denk hierbij aan het pensioenoverzicht, informatie over betalingen, informatie bij waardeoverdracht en informatie bij indiensttreding. Maar ook andere brieven kun je digitaal ontvangen, zoals informatie bij zogenoemde "life-events". Denk aan scheiding, overlijden, samenwonen en/of trouwen en arbeidsongeschiktheid.

Wat moet je hiervoor doen?

Misschien heb je jezelf al, via een andere organisatie, aangemeld bij de Berichtenbox. Dan kun je vanaf 1 januari 2023 in de Berichtenbox kiezen of je digitale post van Pensioenfonds Cosun wilt ontvangen. Je krijgt deze vraag vanzelf als je de Berichtenbox opent.

Heb je je nog niet aangemeld bij de Berichtenbox? Maar wil je wel graag je informatie digitaal ontvangen? Meld je dan aan via Mijn-Overheid, het digitale loket waar de Berichtenbox onderdeel van is. **Scan de QR-code ►**

mijn.overheid.nl

Kun je ook gewoon informatie op papier blijven ontvangen?

Natuurlijk kan dat! Het pensioenfonds stuurt je alleen digitale post als je hebt aangegeven dat je dit wilt. Het Pensioenbulletin Van NU naar LATER blijf je sowieso gewoon via post ontvangen.

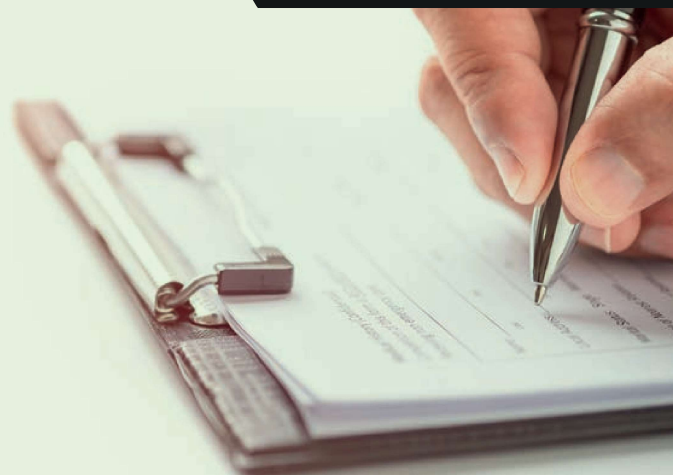
Heb je je niet aangemeld bij de Berichtenbox? Of heb je aangegeven dat je geen digitale post van het pensioenfonds wilt ontvangen? Dan krijg je de informatie gewoon nog op papier thuis gestuurd. Aan jou de keuze!

DEELNEMERSONDERZOEK

Het pensioenfonds vraagt jouw mening!

Bij dit Pensioenbulletin vind je een uitnodiging om mee te doen aan het deelnemersonderzoek. Dat onderzoek gaat over hoe jij de communicatie vanuit het pensioenfonds ervaart en over Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. Vlak vóór de zomer hebben we je gevraagd wat jij belangrijk vindt bij je pensioenregeling. De uitkomsten van dit onderzoek worden door sociale partners gebruikt bij het maken van keuzes voor een nieuwe pensioenregeling. En begin 2023 zullen we je nog een keer benaderen. Dan gaan we ons risicopreferentieonderzoek houden. In dat onderzoek staan we stil bij hoe jij aankijkt tegen risico's. Hoeveel risico's kún je nemen, hoeveel risico's wil je nemen?

Dat zijn drie onderzoeken in relatief korte tijd. Maar er staat ook veel te gebeuren! We realiseren ons dat we veel van je vragen, maar we stellen jouw mening zeer op prijs. We vinden het belangrijk dat jij als deelnemer jouw input kunt geven. De resultaten van deze onderzoeken nemen we mee in de overwegingen en besluitvorming van het fonds. Dus (alvast) hartelijk dank voor je medewerking!

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen, verslag 2021

Goed op weg

Vorig jaar hebben wij ons MVB-beleid aangescherpt. Inmiddels hebben we op een aantal punten al mooie resultaten bereikt. Met veel plezier presenteren wij je dan ook het verslag Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB) over het jaar 2021. Graag geven we je een update.

Nadat het beleid werd vastgesteld door het bestuur, keken we in 2021 als eerste naar de bedrijven die in onze beleggingsportefeuille zitten om te beoordelen hoe goed zij scoren ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Wij willen namelijk zo min mogelijk beleggen in bedrijven die op dat vlak heel slecht scoren. Wij denken namelijk dat dit een risico is. In ons beleid hebben wij hier verschillende normen voor geformuleerd waar we eind 2021 aan voldeden. Uiteraard blijven we hier ook bij nieuwe beleggingen alert op.

Klimaat-neutrale economie

Een van de doelstellingen in ons beleid is om de totale CO₂-uitstoot van onze beleggingsportefeuille de komende jaren stap voor stap terug te brengen, om een klimaat-neutrale economie te bevorderen. Dit betekent dat we kritisch kijken hoe we de beleggingsportefeuille in die richting kunnen bijsturen, zonder dat dit ten koste gaat van ons rendement. In 2021 is de CO₂-uitstoot al behoorlijk afgenomen, maar wel iets minder dan we eigenlijk wilden. Dus daar moeten we de komende jaren verder aan werken.

Flinke klus

Met een totaal beheerd vermogen van ongeveer € 1 miljard in 2021 is het een flinke klus om alle beleggingen te beoordelen en waar nodig aan te passen

aan ons beleid. Dus hoe pak je dat aan? Onze keuze is om dit stap voor stap te doen. Vorig jaar bleek uit onze analyse dat wij bijvoorbeeld met beleggingen in bedrijfsobligaties niet volledig voldeden aan de uitsluitingen die wij hadden opgenomen in het beleid.

“Onze beleggingsportefeuille is in 2021 verder verduurzaamd”

Uiteindelijk besloten we om het beleggingsfonds in te ruilen voor een duurzamere variant. Deze biedt hetzelfde rendement en risico, maar vraagt iets minder vergoeding en voldoet beter aan onze uitgangspunten voor maatschappelijk verantwoord beleggen. Zoals bijvoorbeeld aan onze eis dat we niet willen beleggen in controversiële wapens. Onze portefeuille is op die manier verder verduurzaamd.

Stapsgewijs

Op die manier gaan we in 2022 en 2023 stapsgewijs door de totale portefeuille heen. Zo beoordeelden we in 2022 al de hoogrenderende obligaties en ook onze beleggingen in opkomende markten. Ook hier hebben we stappen gezet om in andere beleggingsfondsen

te gaan beleggen die beter voldoen aan onze doelstellingen, zoals bijvoorbeeld een lagere CO₂-uitstoot. Er zijn best veel mogelijkheden om onze portefeuille te verduurzamen, zoals met behulp van groene obligaties. Dit zijn gewone staatsobligaties, maar het geld dat wordt uitgeleend is bestemd voor groene projecten. Ze zijn net zo goed als staatsobligaties, maar worden gebruikt om de economie duurzamer te maken. En dan zijn er nog onze hypotheekbeleggingen. Een aantal hypotheekleningen die hierin zitten, bieden de koper van een huis de mogelijkheid om wat extra geld te lenen om de woning duurzamer te maken. Zo helpen we bij het faciliteren van verdere verduurzaming van de Nederlandse woningmarkt.

In gesprek

De vermogensbeheerders van de beleggingsfondsen waar wij in beleggen, stemmen ook actief op aandeelhoudersvergaderingen. Zo oefenen zij invloed uit op het beleid van de bedrijven, bijvoorbeeld op het gebied van klimaat, mensenrechten of goed bestuur. Ook gaan zij in gesprek met bedrijven over het gevoerde beleid, met als doel om de bedrijfsvoering te verduurzamen. Zo gingen onze vermogensbeheerders in 2021 bijvoorbeeld in gesprek met Ahold Delhaize om het mensenrechtenbeleid van de multinational te verbeteren. Het BP-concern werd gevraagd om zijn CO₂-neutraal-beleid

uit te breiden van het eigen concern naar de producten die het op de markt brengt en verkoopt.

Verder ontwikkelen

Ons MVB-beleid is niet statisch, maar het blijft zich voortdurend ontwikkelen. Begin dit jaar brak de oorlog uit in Oekraïne. Dit was voor ons de aanleiding om opnieuw naar het beleid te kijken. We hadden al veel aandacht voor het maatschappelijk verantwoord ondernemen door bedrijven, maar veel minder voor landen. We beleggen uiteraard al niet in landen waar sancties op rusten, zoals bijvoorbeeld Rusland. We hebben een landenbeleid geformuleerd, waarbij we landen gestructureerd en zo objectief mogelijk kunnen beoordelen op duurzaamheid.

Vooruitgang

Al met al boekten we in 2021 een behoorlijke vooruitgang met maatschappelijk verantwoord beleggen, en hebben we deze trend in 2022 ook doorgezet. Onze portefeuille is duurzamer dan voorheen. We zijn nog niet klaar en de komende jaren blijven we hieraan werken. Maar we zijn goed op weg. We houden je op de hoogte!

Wil je meer weten?

Bekijk hier het volledige verslag op onze website!

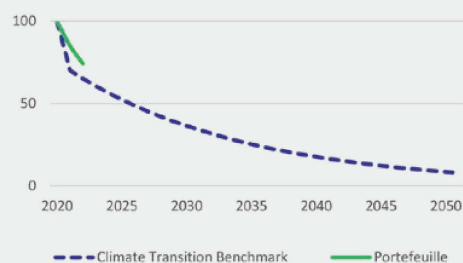
Scan de QR-code ►

MVB-Jaarrapport-2021-definitief.pdf

Kernpunten 2021

Verlagen van CO₂ uitstoot van beleggingen

Focus op SDG 3,7&12 impact

Wij streven ernaar niet te beleggen in:

Controversiële wapens

Tabak

UN Global Compact schenders

Landen waartegen door de EU en/of UN sancties zijn uitgevaardigd

Totaal beheerd vermogen

€ 1,1 miljard

In bijlage III is een volledig overzicht van de beleggingen van het pensioenfonds opgenomen.

Een inkijkje in de werkzaamheden van de communicatiecommissie

Communicatie vanuit het pensioenfonds

Drie keer per jaar ontvang je het Pensioenbulletin in je brievenbus. Vlak voordat je met pensioen gaat, krijg je een aanvraagformulier om je pensioen aan te vragen. Soms ontvang je een oproep om mee te doen aan een onderzoek. En op de website kun je veel informatie over je pensioen vinden. Dit zijn allemaal uitingen van het pensioenfonds. Maar wie maakt deze uitingen? Wie denkt er na over welke informatie jij ontvangt, en op welke manier dat gebeurt? Dát is de communicatiecommissie. Willem van den Nieuwenhof vertelt je meer over deze commissie. Willem volgde in september Kim Arnouts op als voorzitter.

De organisatie

De communicatiecommissie bestaat uit vier bestuurders en een medewerker van het bestuursbureau. De communicatiecommissie bereidt stukken voor en geeft het bestuur advies. Maar dat doet de commissie niet alleen. De commissie wordt ondersteund door een externe communicatiespecialist. En Appel, onze pensioenadministrateur, zorgt voor de uitvoering van de wettelijk verplichte communicatie. Bijvoorbeeld het uniform pensioenoverzicht, de pensioenaanvraag bij pensionering en de communicatie met individuele deelnemers over hun pensioen. En op de achtergrond kijken het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht mee of het pensioenfonds alles ook doet zoals is afgesproken.

Persoonlijk en betrokken

“Onze communicatie moet erop gericht zijn dat we onze deelnemers zo goed mogelijk inzicht geven in hun eigen pensioensituatie.” vindt Willem. “Hierdoor

helpen we de deelnemer meer grip te krijgen op zijn pensioen. We moeten dus goed nadenken over wat we de deelnemer willen vertellen. En hoe we onze boodschap ook helder kunnen overbrengen.”

Willem vervolgt: “Wij vinden een goede en persoonlijke relatie met de deelnemer heel belangrijk. Het pensioenfonds is van ons samen. Met z’n allen – over verschillende generaties heen – zorgen we voor elkaar. En dat zien we ook terug in onze communicatie naar en met de deelnemers. Wij zijn heel blij met de betrokkenheid van de deelnemers en het vertrouwen dat ze in het pensioenfonds hebben. We zijn een klein fonds, met korte lijnen. Vragen verdwijnen niet in een zwart gat, maar worden gewoon beantwoord. De deelnemer moet zich ook echt betrokken en goed geholpen voelen. Dat is tegenwoordig niet overal meer vanzelfsprekend, maar ik zie dit wel als een absolute meerwaarde van ons pensioenfonds.”

Uitdagingen

Kent het pensioenfonds ook uitdagingen op communicatievlak? “Ja, die zijn er zeker.” beaamt Willem. “Het pensioenfonds is nu bijvoorbeeld druk bezig met de voorbereidingen voor een nieuwe pensioenregeling. Sociale partners, en ook het pensioenfonds, moeten belangrijke keuzes maken. Maar dat kunnen we niet alleen, daar hebben we ook de input van de deelnemers bij nodig. We betrekken de deelnemer graag bij de keuzes die we moeten maken, bijvoorbeeld over hoeveel risico we mogen nemen in de pensioenregeling. Of hoe we het beste over de komende wijzigingen kunnen communiceren.” Die input haalt het pensioenfonds bij jou als deelnemer op via bijvoorbeeld het risicopreferentieonderzoek of het deelnemersonderzoek. Daarover vertellen we je meer op pagina 11. Deze input moeten de sociale partners en het pensioenfonds zo goed mogelijk vertalen in de besluiten over de nieuwe regeling.

Maar ook op individueel niveau wordt er straks van de deelnemer meer verwacht. Jij als deelnemer moet (meer) keuzes gaan maken. Het pensioenfonds staat dan ook voor de uitdaging om jou zo goed mogelijk te begeleiden bij die keuzes. Willem legt uit: “Het pensioenfonds zal daar dan ook meer, en anders dan nu, over gaan communiceren. Het is de uitdaging voor het fonds om deze communicatie voor alle groepen op een goede manier in te vullen. De een wil graag het naadje van de kous weten, en tot op het kleinste detail worden geïnformeerd. Terwijl de ander het voldoende vindt om te weten dat het pensioenfonds goed voor hem zorgt, zonder hem al te veel lastig te vallen. Het pensioenfonds moet hier een goede balans in zoeken. Tot welk detailniveau moet en wil je de deelnemer informeren,

op zo’n manier dat het wél begrijpelijk blijft? Daar denkt het pensioenfonds goed over na. En ook denkt het pensioenfonds na over welk middel het beste is. Moet je iedereen op dezelfde manier benaderen of juist niet?”

De komende tijd

Wat kun je de komende periode van het pensioenfonds verwachten op het gebied van communicatie? Allereerst krijg je bij dit Pensioenbulletin een uitnodiging om mee te doen aan ons deelnemersonderzoek. Hierover vertellen we je meer op pagina 11.

Ook gaan we aan de slag met het uitbreiden van de informatie op de website. Het pensioenfonds gaat de

“Wij vinden een goede en persoonlijke relatie met de deelnemer heel belangrijk”

informatie over wat te doen bij life-events (zoals scheiden, uit dienst gaan of overlijden) uitbreiden. En de pagina over de Wet toekomst pensioenen en de nieuwe pensioenregeling voor Cosun wordt actueel gehouden.

En ten slotte heeft het pensioenfonds een onderzoek naar de mogelijkheden om meer via digitale weg met de deelnemer te communiceren gedaan. Willem vertelt: “We leven in een tijd waarin de ontwikkelingen snel gaan. De ontwikkeling naar een digitale dienstverlening is niet tegen te houden. Maar tegelijkertijd blijven we wel oog houden voor de wensen van onze deelnemers. De een vindt het prettig om alle informatie digitaal uit te wisselen. Maar de ander wil liever alles op papier. Dat begrijpen wij, en daar houden wij ook rekening mee. De deelnemer hoeft niet bang te zijn dat we niets meer op papier zullen sturen. We zijn er voor iedereen, op de manier die het beste bij jou past. En als je vragen hebt, weet dan dat je, ook telefonisch, terecht kunt bij Harold en Herman, onze vaste aanspreekpunten bij Appel. Zo weet je door wie je geholpen wordt en bij wie je terug kunt komen, als je achteraf nog een vraag hebt.”

Contact over je pensioen:

pfcosun@appelpensioen.nl of 085-2104133

Check je pensioen op Mijnpensioenoverzicht.nl

Mijnpensioenoverzicht.nl geeft je een duidelijk overzicht van wat je straks aan pensioen én AOW kunt verwachten. Je ziet niet alleen het pensioen dat je nu via Cosun opbouwt, maar je ziet óók het pensioen dat je eerder opbouwde via andere werkgevers. Als je al pensioen ontvangt, dan zie je hoeveel pensioen je krijgt én het partnerpensioen dat er is. Al met al is het een handige tool om jou te helpen inzicht in je pensioen te krijgen en je pensioen te plannen.

Je verwachte netto pensioen

Log je in met je DigiD of eIDAS (Europees erkend inlogmiddel), dan zie je als eerste je totale verwachte netto pensioen. Dit bedrag is inclusief de AOW-uitkering van de overheid en gebaseerd op de huidige belastingregels. Mijnpensioenoverzicht.nl laat ook zien wat er met je pensioen gebeurt als je eerder stopt met werken, je baan verliest of overlijdt. Je krijgt verder een overzicht van alle pensioenuitvoerders via wie jij pensioen gaat ontvangen en hoe je hen kunt bereiken. Het overzicht van al jouw pensioen(en) kun je gemakkelijk downloaden, bijvoorbeeld voor je eigen administratie, als voorbereiding op een hypotheekgesprek of een financieel advies.

Als het mee- of tegenzit

Als het in de toekomst beter of slechter met de economie gaat, kan je pensioen daardoor ook veranderen. Mijnpensioenoverzicht.nl laat je zien wat er met je pensioen gebeurt als het economisch mee- of tegenzit. De tool houdt er rekening mee dat de prijzen kunnen stijgen (inflatie) en laat daarmee zien wat jouw pensioen in die situaties ongeveer waard is. Hierbij wordt

bijvoorbeeld ook rekening gehouden met eventuele verhogingen of verlagingen.

Het pensioen van jou én je partner

Je kunt zelfs het pensioen van jou én je partner samen bekijken. Als je bent ingelogd zie je een tabblad 'gezamenlijk pensioen'. Daar kan je partner tegelijk met jou via DigiD of eIDAS inloggen en dan zien jullie in één overzicht wat jullie straks samen aan pensioen en AOW krijgen. Wel zo handig als je samen plannen maakt voor de toekomst.

Als je al met pensioen bent

Ook als je al pensioen ontvangt, kun je je pensioen-uitkering op Mijnpensioenoverzicht.nl bekijken, én het partnerpensioen. Je ziet ook de AOW die je ontvangt.

Scan de QR-code en ga
direct naar de website
Scan de QR-code ►

mijnpensioenoverzicht.nl

